

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 3/2011 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till vissa lagar som har samband med den

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 oktober 2011 en proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 37/2011 rd) till förvaltningsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till förvaltningsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Elina Immonen, inrikesministeriet
- äldre regeringssekreterare Seija Jalkanen, arbets- och näringsministeriet
- regeringsråd Marja-Terttu Mäkiranta, social- och hälsovårdsministeriet
- expert Mikko Räsänen, Finlands näringsliv.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Akava ry
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- Företagarna i Finland.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Syftet med propositionen är att nationellt genomföra direktivet om högkvalificerad anställning, som genom att införa ett EU-blåkort ska underlätta inresa och rörlighet för tredjelandsmedborgare som kommer till EU för högkvalificerad anställning.

Genomförandet kräver inga stora ändringar i vår lagstiftning, eftersom inresa för högkvalificerad arbetskraft redan har underlättats genom bestämmelser i utlänningslagen. Översynen går till så att nya bestämmelser tas in i den gällande lagstiftningen utan att förfarandet i fråga om uppehållstillstånd för högkvalificerade arbetstagare försvåras. Dagens inreseförfarande ska finnas kvar vid sidan av blåkortet. Trots att komplexiteten följaktligen ökar ser utskottet det som mo-

tiverat att ha kvar våra flexibla nationella bestämmelser.

Regeringen uppger att Finland nästan inte alls kommer att ha nytta av att blåkortet införs. Högkvalificerade arbetstagare beviljades år 2010 uppskattningsvis 2 400 uppehållstillstånd. Bara en liten del av dem uppfyller kriterierna för blåkort. Men kortet anses enligt propositionen få positiva effekter i hela EU, eftersom ett samordnat förfarande sannolikt ökar medvetenheten om möjligheterna att invandra till Europa. Utskottet välkomnar att blåkortet ger högkvalificerade arbetstagare möjlighet att flytta från en medlemsstat till en annan.

I sitt utlåtande (AjUU 3/2008 rd) om förslaget till direktiv menade utskottet att Finland och alla andra EU-länder bör tillgodose sina arbetskraftsbehov enligt etiska regler. Utskottet upprepar här samma ståndpunkter och påpekar dessutom att tredjelandsmedborgare som jobbar inom EU kan vara till nytta för den ekonomiska och sociala utvecklingen i det land de kommer ifrån.

Beviljandet av EU-blåkort

Särskilda villkor för blåkort är att den sökande utöver hög utbildning har ett avtal för högkvalificerad anställning i minst ett år och att lönen enligt anställningsavtalet eller det bindande anställningserbjudandet är minst 1,5 gånger högre än löntagarnas bruttoårslönen i genomsnitt. Det betyder att månadslönen i nuläget måste vara minst 4 700 euro. Prövning av tillgången till arbetskraft tillämpas inte på dem som söker blåkort. Någon sådan prövning tillämpas heller inte för närvarande på högkvalificerade arbetstagare.

Utskottet påpekar att migrationsmyndigheterna måste ha expertis i bl.a. examina, arbetets svårighetsgrad och anställningsvillkor för att kunna bedöma nödvändig kompetens, arbetstagarens utbildning och lämplig lön som motsvarar yrkeskvalifikationerna. Myndigheterna bör om möjligt rådfråga arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna när de gör sin bedömning, så att de högkvalificerade utländska arbetstagar- na behandlas lika som andra arbetstagare.

För att få blåkort måste den sökande uppfylla de särskilda villkoren i direktivet men också de andra villkoren för uppehållstillstånd för arbetstagare. Det krävs alltså en utredning av de centrala villkoren i arbetet och en försäkran om att villkoren stämmer överens med gällande bestämmelser och kollektivavtal eller att de svarar mot den praxis som gäller arbetstagare som är verksamma i motsvarande uppgifter på arbetsmarknaden. Dessutom ska utlänningslagens bestämmelser om arbetsgivarens förmåga att uppfylla sina förpliktelser som arbetsgivare tillämpas enligt vedertagen praxis.

Likabehandling med medborgare i medlemsländerna

Enligt artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare i fråga om arbetsvillkor, inbegripet löne- och uppsägningsvillkor, plus utbildning och social trygghet.

Likabehandling gällande social trygghet innebär att de högkvalificerade arbetstagarna som kommer till Finland och deras familjemedlemmar får samma sociala förmåner och hälsovårdstjänster som medborgarna i landet. De behöver inte vara varaktigt bosatta i Finland, fastän detta enligt vår nationella lagstiftning är ett villkor för att få kommunal hälsovård och förmåner som beviljas av Folkpensionsanstalten.

Att högkvalificerade arbetstagare jämställs med varaktigt bosatta i landet innebär ett avsteg från de bestämmelser som i övrigt tillämpas på personer från tredjeländer som kommer till Finland för att jobba. Personer som flyttar till Finland från tredjeländer har från ankomsten till landet rätt till bosättningsbaserade förmåner bara om de bosätter sig varaktigt i landet. De ska ha uppehållstillstånd för minst ett år och stadigvarande bostad och hem i Finland. Ett arbetsavtal på minst två år påvisar att personen är varaktigt bosatt.

Innehavare av blåkort och deras medflyttande familjemedlemmar ska få bosättningsbaserade sociala förmåner oberoende av hur lång tid ar-

betsavtalet gäller. De får också rätt att anlita offentlig hälsovård med samma klientavgifter och villkor som övriga invånare i kommunen. Lagförslagen i propositionen fullföljer så här direktivets krav på likabehandling. Utskottet påpekar att det här också betyder att den lagstiftning som tillämpas på invandrad arbetskraft differentieras och att rättigheterna till social trygghet och hälsovård för olika arbetstagarkategorier skiljer sig från varandra. Utskottet anser att likabehandlingen framöver behöver främjas mellan olika arbetstagarkategorier också.

Avslutningsvis

Utöver det aktuella direktivet arbetar EU för närvarande också på andra direktiv som gäller olika grupper av arbetstagare. Direktiven utarbetas i

enlighet med kommissionens sektorsinriktade förhållningssätt i fråga om arbetskraftsinvandring. När de eventuellt träder i kraft kommer de att innebära att reglerna för olika grupper av arbetstagare blir allt mer olika och att regleringen blir allt mer invecklad. Utskottet upprepar sin kritiska synpunkt på ett allt mer invecklat system, som det framförde i sitt utlåtande (AjUU 3/2008 rd) om direktivet om högkvalificerad anställning. Det är viktigt att fortsättningsvis förtydliga och förenkla inresebestämmelserna så långt det går.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att förvaltningsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 19 oktober 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tarja Filatov /sd
vordf. Anne-Mari Virolainen /saml
medl. Markku Eestilä /saml
Sanni Grahn-Laasonen /saml
Anna Kontula /vänst
Jari Lindström /saf
Eeva Maria Maijala /cent
Lea Mäkipää /saf

Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Elisabeth Naucélér /sv
Annika Saarikko /cent
Kristiina Salonen /sd
Katja Taimela /sd
Jani Toivola /gröna
ers. Anu Vehviläinen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää
konsultativ tjänsteman Marjaana Kinnunen.